

DE BEREKENING VAN DE AFKOOPSOM VAN OVERPOOTRECHTEN

door

A. Stoffels.

Onder overpoot- of voorpootrecht verstaat men het recht om op eens anders grond boomen te planten, te verzorgen en ten eigen bate te vellen.

Het overpootrecht komt in ons land in verschillende vormen voor. We kunnen in de eerste plaats denken aan de weinige gevallen, waarin de bewoners van een buurtschap het recht hebben op een terrein b.v. toebehoorende aan een gemeente boomen te poten. Vaker echter ontmoeten we het overpootrecht bij beplantingen langs wegen, en wel op tweeërlei wijzen. Het meest komt voor, dat de eigenaar van een aan den weg grenzend perceel grond het recht heeft om in den berm van den weg aan de zijde van zijn land boomen te planten. Maar ook treft men aan, dat de eigenaar van de gronden aan één van de wegzijden het recht heeft om aan weerszijden, van den weg boomen te planten, terwijl de eigenaar van 'de perceelen aan de andere zijde van dien weg géenerlei recht van overpoot bezit.

Het is niet de bedoeling hier een historische of juridische beschouwing over dit recht te geven. Het is slechts mijn plan de geldelijke waardeering van dit recht aan een onderzoek te onderwerpen, immers vaak komt voor, dat de eigenaar van den weg het bedoelde recht wenschte af te koopen.

Om van het recht van overpoot gebruik te kunnen maken, moet men beginnen met een boom te koopen en te planten, hetgeen kosten met zich mede brengt. De gezamenlijke plantsoen- en plantkosten zullen we voorstellen door het symbool c . Doch de rechthebbende dient ook den boom te verzorgen, wil hij op een behoorlijke houtopbrengst kunnen rekenen. Hierbij denken we in de eerste plaats aan het snoeien. Het brengt de gemiddelde jaarlijksche onderhoudskosten van den boom aangeven door het symbool b . Dan bedragen deze waarden, over t jaren, verdisconteerd op het oogenblik van het planten:

$$\frac{b}{1.0p} + \frac{b}{1.0p^2} + \frac{b}{1.0p^3} + \dots + \frac{b}{1.0p^t} = b \frac{1.0p^t - 1}{1.0p^t \times 0.0p}$$

Na t jaren ontvangt de rechthebbende bij de velling de eindopbrengst, die we E zullen noemen. De waarde van deze opbrengst bedraagt bij discontoeering op het oogenblik van planting:

$$\frac{E}{1.0p^t}$$

Het geldelijke voordeel O van dit recht van overpoot bedraagt derhalve voor het eerste tijdvak van t jaren:

$$O = \frac{E}{1.0p^t} - c - b \frac{1.0p^t - 1}{1.0p^t \times 0.0p}$$

Doch het recht van overpoot blijft bestaan en de rechthebbende kan na deze t jaren wederom een boom planten en zodoende na $2t$ jaren wederom een opbrengst genieten. Zoo zal elke t jaar kunnen worden geveld tot in lengte van jaren.

De totale waardeering O_{tot} van het recht van overpoot bedraagt derhalve:

$$O_{\text{tot}} = O + \frac{O}{1.0p^t} + \frac{O}{1.0p^{2t}} + \dots$$

$$O_{\text{tot}} = \frac{O \times 1.0p^t}{1.0p^t - 1}$$

Met een eenvoudig voorbeeld kunnen we het voorgaande misschien toelichten. In de provincie Zuidholland, b.v. in de omgeving van Leerdam bestaat vrijwel langs alle wegen overpootrecht en worden meestal in de wegbermen populieren geplant. De plantsoen- en plantkosten bedragen ter plaatse $\pm$ f 2.— en het onderhoud kost ge-

middeld f 0.10 per jaar per boom. Onderstellen we tenslotte nog, dat de boom, op vijf-en-twintigjarigen leeftijd wordt geveld en dat de opbrengst na aftrek van de vellingskosten f 20.— is.

Bij een rentevoet van $3\frac{1}{2}\%$ is dan:

$$O = \frac{20}{1.035^{25}} - 2 - 0.1 \frac{1.035^{25} - 1}{0.035 \times 1.035^{25}}$$

$$O = 4.82.$$

De totale geldelijke waardeering van het overpootrecht bedraagt thans:

$$O_{\text{tot}} = \frac{4.82 \times 1.035^{25}}{1.035^{25} - 1}$$

$$O_{\text{tot}} = 8.36.$$

Nemen we aan, dat de boomen op onderlinge afstanden van 5 m kunnen worden geplant, welke afstand vanzelfsprekend de eindopbrengst beïnvloedt, dan zou het afkopen van het overpootrecht per kilometer weg (weerszijden) dus ongeveer $400 \times f 8.36 = \pm f 3350.—$ kosten.

We zien hieruit, dat het zeer wel mogelijk is de geldelijke waardeering van het recht van voorpoot te bepalen. Weliswaar moet men bij de berekening enkele waarden schatten, zoodat geen wiskundig onwrikbare cijfers kunnen worden verkregen, doch de uitkomsten lijken mij voor de praktijk bruikbaar.